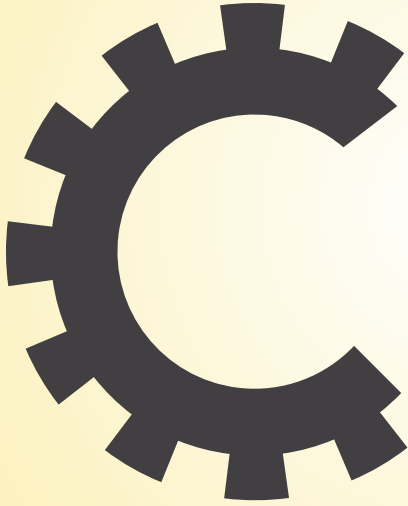

CURRENT DEBATES IN **INTERNATIONAL RELATIONS & LAW**

Övgü Kalkan Küçüksolak
Abdullah Muhsin Yıldız

VOL 24

IJOPEC
PUBLICATION
London ijopec.co.uk Istanbul

CURRENT DEBATES IN
**INTERNATIONAL RELATIONS
& LAW**

VOLUME 24

Edited By

Övgü Kalkan Küçüksolak
Yalova University, Turkey

Abdullah Muhsin Yıldız
Yalova University, Turkey

CURRENT DEBATES IN INTERNATIONAL RELATIONS & LAW
(Edited by Övgü Kalkan Küçüksoğak & Abdullah Muhsin Yıldız)

IJOPEC
PUBLICATION
London ijopec.co.uk Istanbul

IJOPEC Publication Limited
CRN:10806608
615 7 Baltimore Wharf
London E14 9EY
United Kingdom

www.ijopec.co.uk
E-Mail: info@ijopoc.co.uk
Phone: (+44) 73 875 2361 (UK)
(+90) 488 217 4007 (Turkey)

Current Debates in International Relations & Law
First Edition, April 2018
IJOPEC Publication No: 2018/15

ISBN: 978-1-912503-36-0

No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, transmitted in any form or by any means electronically without publisher's permission. No responsibility is accepted for the accuracy of information contained in the text, illustrations or advertisements. The opinions expressed in these chapters are not necessarily those of the editors or publisher. The publishing, scientific, ethical, and linguistic responsibilities of the chapters in this book belong to the authors.

A catalogue record for this book is available from Nielsen Book Data, British Library and Google Books.

Printed in London.

Composer:
IJOPEC Art Design,
London, United Kingdom

Cover illustration created by Freepik

CONTENTS

Contents	3
Current Debates in Social Sciences Series Scientific Committee	5
Introduction: Current Debates in International Relations & Law	7
<i>Övgü Kalkan Küçüksoğak & Abdullah Muhsin Yıldız</i>	
1. The Paris Agreement: Climate Politics of Global Actors.....	11
<i>Senem Atvur & Ceren Uysal Oğuz</i>	
2. Cyberspace: The Fifth Domain of Escalating Security Challenges	25
<i>Övgü Kalkan Küçüksoğak</i>	
3. The Victim of the Evolution of the Global Order from Unipolar to Multipolar System: Syria.....	43
<i>Canan Uzuntaş</i>	
4. Instrumentalisation of Energy Sources As Soft Power Elements	59
<i>Nuri Gökhan Toprak</i>	
5. The Future Scenarios of the European Union in the Shadow of Ongoing Crises	73
<i>Ebru Oğurlu</i>	
6. The Role of the Eisenhower Doctrine on the USA to Become the Dominant Actor in the Middle East.....	87
<i>Azime Telli Serpin</i>	
7. Security and Regionalism in the Turkish Foreign Policy in the Two Interwar Period and the First Years of the Cold War	99
<i>Volkan Tatar</i>	
8. The Role of the “Lend and Lease Agreement” in the Development of US-Turkey Relations.....	109
<i>Ayşegül Kars Kaynar & İhsan Seddar Kaynar</i>	
9. Turkey’s Aid to Greece during the Second World War	121
<i>Meral Balcı</i>	
10. Identities and the West in Özal’s Foreign Policy in the Post Cold War: Examples of Kurdish Identity and the Turkic Republics	137
<i>Aslı Ege</i>	
11. Re-Installing the History Token before Imperfect Kazakhstanisation Process: Tribal Affiliations in Post-Soviet Kazakhstan during the 1990s	151
<i>Elif Şimşek Özkan</i>	

12. Gender Equality in the Context of the European Union	161
<i>Volkan Tatar</i>	
13. Reflections on Musical Propaganda in the Syrian Civil War: A Comparison of the PKK/PYD, Daesh, and Hezbollah.....	169
<i>Agah Hazır</i>	
14. Turquoise Card: The Legal Characterization and Its Place in Turkish Law.....	177
<i>Hande Ünsal</i>	
15. Closure of Political Parties in Turkey on the Grounds of Violating the “Indivisibility of the Nation” Principle: The Democracy Party and the Democratic Society Party Cases	195
<i>Rengül Ekizceleroğlu, Büşra İşguzar</i>	
16. Principles Prevailing in Turkish Public Procurement Law in the Light of Rulings of the Council of State.....	205
<i>Özge Aksoylu Ürger</i>	

Current Debates in Social Sciences Series Scientific Committee

Abdunnur Yıldız
Fırat University

Adam Safronijevic
University of Belgrade

Alfredo Saad-Filho
SOAS University of London

Ali Osman Öztürk
N. Erbakan University

Anastasia P. Valavanidou
Ministry of Culture

Aqil Mammadov
Azerbaijan State Un.of Economics

Aslı Yüksel Mermod
Marmara University

Atila Göktürk
Dokuz Eylül University

Ayşe Cebeci
Harran University

Başar Soydan
Marmara University

Bige Aşkun Yıldırım
Marmara University

Birgit Mahnkopf
B. School of Econ. & Law

Bora Erdağı
Kocaeli University

Carlo Alberto Dondona
IRES Piemonte

Dallen J. Timothy
Arizona State University

Derman Küçükaltan
İstanbul Arel University

Devrim Dumludağ
Marmara University

Dibyesh Anand
University of Westminster

Donald F. Staub
B. Onyedı Eylöl University

Dursun Zengin
Ankara University

Elnara Samedova
Azerbaijan State Un.of Economics

Elshan Memmedli
Azerbaijan State Un.of Economics

Ensar Yılmaz
Yıldırz Technical University

Erhan Aslanođlu
Piri Reis University

Ergün Serindağ
Çukurova University

Erich Kirchler
University of Vienna

Erika Torres Godinez
Un. N. Autónoma de México

Erinç Yeldan
Bilkent University

Erol Turan
Kastamonu University

Farhang Morady
Westminster University

Fatih Tepebaşı
N. Erbakan University

F. Burcu Candan
Kocaeli University

Fikret Şenses
M. East Technical University

Friederick Nixon
Manchester University

Georgios Katsangelos
A. University of Thessaloniki

Gülçin Taşkıran
Gaziosmanpaşa University

Gülten Dursun
Kocaeli University

H. Gülçin Beken
Gümüşhane University

Hakan Kapucu
Kocaeli University

Hakan Öniz
Akdeniz University

Hatice Sözer
İstanbul Technical University

Hayri Kozanođlu
K.Altınbaş University

Hilal Yıldız
Kocaeli University

Hun Joo Park
KDI School of P.Policy and M.

İnci User
Açbadem University

İsmail Şiriner
Batman University

İzzettin Önder
İstanbul University

Joachim Becker
WU Vienna University

Julia Nentwich
University of St.Gallen

Julienne Brabet
University Paris-Est Créteil

Kadriye Öztürk
Anadolu University

Kaoru Natsuda
R. Asia Pacific University

Kemal Yakut
Anadolu University

Ljiljana Markovic
University of Belgrade

- Mahmut Tekçe**
Marmara University
- Makbule Şiriner Önver**
Batman University
- Mehmet Okan Taşar**
Selçuk University
- Melih Özçalık**
Celal Bayar University
- Michalle Mor Barak**
University of S. California
- Mike O'Donnell**
Westminster University
- Milenko Popovic**
Mediterranean University
- Muhammet Koçak**
Gazi University
- Mukadder Seyhan Yücel**
Trakya University
- Murad Tiryakioğlu**
Afyon Kocatepe University
- Murat Demir**
Harran University
- Murat Donduran**
Yıldız Technical University
- Murat Gümüş**
Batman University
- Murat Şeker**
İstanbul University
- Mustafa Doğan**
Batman University
- M. Mustafa Erdoğan**
Marmara University
- Naciye Tuba Yılmaz**
Marmara University
- Nazmi Kadri Ekinci**
Harran University
- Nedko Minkov**
VUZF University
- Nihal Ş. Pınarcıoğlu**
Batman University
- Nurit Zaidman**
B.G. University of the Negev
- Olivia Kyriakidou**
University of Athens
- O. Nejat Akfırat**
Kocaeli University
- Óscar Navajas Corral**
Universidad de Alcalá
- Osman Küçükahmetoğlu**
Marmara University
- Oxana Karnaukhova**
S. Federal University
- Örgen Uğurlu**
Kocaeli University
- Özlem Ergüt**
Marmara University
- Paul Zarembka**
New York University
- Peter C. Young**
University of St Thomas
- Peter Davis**
Newcastle University
- Reshad Muradov**
Azerbaijan State Un.of Economics
- Salvatore Capasso**
University of N.Parthenope
- Savaş Çevik**
Selçuk University
- Seçil Paçacı Elitok**
Michigan State University
- S. Emre Dilek**
Batman University
- Sevda Mutlu Akar**
B. Onyeddi Eylül University
- Sevinç Güler Özçalık**
Dokuz Eylül University
- Sinan Alçın**
Kültür University
- Sueda Özbent**
Marmara University
- Südeba Salihova**
Azerbaijan State Un.of Economics
- Süleyman Karaçor**
Selçuk University
- Şenel Gerçek**
Kocaeli University
- Şükrü Aslan**
M. Sinan Fine Arts University
- Tahir Balcı**
Çukurova University
- Targan Ünal**
Okan University
- Thankom Gopinath Arun**
University of Essex
- Timur Gültekin**
Ankara University
- Tofiq Abdulhasanli**
Azerbaijan State Un.of Economics
- Turgay Berksoy**
Marmara University
- Umut Balcı**
Batman University
- Yılmaz Kılıçaslan**
Anadolu University

INTRODUCTION

CURRENT DEBATES IN INTERNATIONAL RELATIONS & LAW

We live in an era of constant change, in where the interactions and transactions of multiplying number of actors take place in diversifying forms with a superhuman tempo and thus makes it difficult to navigate in the stormy agenda of international relations and law. Increasing interdependence and interconnectedness promote not only new channels of opportunities but also breed the grounds for escalating challenges and threats. Despite the fact that increasing vulnerabilities and complexities necessitate comprehensive and collaborative policies by the actors, forces of uncertainty heavily dominate strategic thinking. Transformations take place in this environment of uncertainty and thus raises infinite number of questions in the minds of researchers regarding the future of global society. In this study, scholars analyze key topics of international relations and law with the aim of offering useful insights on the nature and the possible long term consequences of the issues. It combines contributions on concepts and several controversial issues with a comprehensive approach to understand emerging dynamics in international relations and law.

In their article, Senem Atvur and Ceren Uysal Oğuz examine climate policies of five global actors (China, US, EU, Russia and India) by focusing on their reactions to the Paris Agreement which constitute a milestone on the issue of climate change. Since these actors form top five GHG emitters, their willingness and policies are considered as the most crucial ones for the implementation of the Agreement. Atvur and Oğuz discuss on the influence of these actors in achieving the commitments of the Agreement and conclude by underlining the necessities to broaden the domestic and international regulations and additional mechanisms that include sanctions to limit GHG emissions in the international system.

In a world of increasing digitalized interactions and transactions, cyberspace raises as the fifth domain of operations. Its dynamic nature not only provides infinite sources of opportunities, but also promotes new generations of threats and vulnerabilities. In her study, Övgü Kalkan Küçüksolak addresses the context and the dynamics of cyberspace and discusses on the realm of growing security challenges. Since cyber challenges transcend the geophysical borders of states to permeate into human and societal levels, her article underlines the necessity of raising global awareness to form more collaborative, comprehensive and multidimensional policies on cyberspace.

Canan Uzuntaş discusses on the evolution of the global order and investigates the so-called transition from unipolar system to multipolar system in the global order by scrutinizing the international proxy war ongoing in Syria. Uzuntaş focuses on the military and political power struggle taking place between certain countries like Russia, the US, Iran, Turkey and several others in Syria in the form of a proxy war. Her study concludes by maintaining that the findings of the ongoing power struggle proves the revival of the multipolar system – the system similar to the system at work prior to the First World War - while destroying Syria.

Nuri Gökhan Toprak evaluates on the context and the definition of power and its transformation from its classical meaning to Joseph Nye's conceptualization of soft power. Toprak argues that, despite the fact that concept of soft power mostly studied in the context of public diplomacy and popular cultural items, energy resources can also be treated as elements of soft power. Nuri Gökhan Toprak examines the way energy

resources, commonly described as one of the elements of hard power, can be instrumentalised to achieve impact by the international actors.

In her study, Ebru Oğurlu evaluates on the future scenarios of the EU by focusing on the issues of Euro crisis and the refugee crisis. Oğurlu examines the scenarios presented in the "White Paper on the Future of Europe" which was published by the European Commission on March 2017. Oğurlu argues that the third scenario, "Those Who Want More Do More", seems as the most probable one in order to continue integration in these fields without damaging the letter and spirit of the European integration.

To be able to understand the roots of the dominance of the US in the Middle East region, Azime Telli Serpin examines the emerging dynamics in the post-World War II era with a special focus on the Eisenhower Doctrine. Serpin maintains that the current condition shows similarities with the post-World War II era of the region and thus, discusses the role of the Middle East in Eisenhower's strategic thinking with a view to understand today's and tomorrow's regional policies of the US. Throughout the study, in which content analysis method was used, the life story of Eisenhower and effects of this story on his political career have been discussed within a Constructivist approach.

By comparing security and cooperation alternatives of Turkish foreign policy during the two Interwar Periods and at the beginning of the Cold War Era, Volkan Tatar's article examines Turkey's security concerns and maneuvers under different international political setting. In his study, Tatar examines Turkey's regional and global cooperation in ensuring state security by emphasizing on the characteristics of the two interwar periods and the early years of the Cold War era.

In their study, Ayşegül Kars Kaynar and İhsan Seddar Kaynar examine the role of the "Lend and Lease Agreement" in the development of the US-Turkey relations. Scholars used archival materials to shed light on the bureaucratic contacts between the two states and reveal the way the loans are used to purchase the military equipment. The study examines both the diplomatic relations in the practice of selling and purchasing equipments and the differences between the LLA and other agreements with the US.

In the period of "Great Hunger" , in which Greece was dragging in to disaster, Turkey became one of the leading countries to help its neighbour. In this respect, the Kurtuluş Steamer which had carried most of the aid, became symbolic for this aid campaign. In her study Meral Balcı investigates the aid which was sent to Greece many times during the war by Turkey, by using archival documents, articles written about the subject, books and periodicals. Balcı concludes that, Turkey assisted its neighbour with its limited sources on the basis of humanitarian concerns rather than political considerations.

Aslı Ege discusses on former Turkish President Turgut Özal's foreign policy in the post-Cold War period in terms of identities and the West by focusing on Turkic Republics and Kurdish identities. Özal's proactive foreign policy is evaluated through his attempts during the Gulf War and emergence of Turkic Republics in respect of identities. Ege maintains that, under the tendency of neo-Ottomanism, Özal has synthesized identities of Islam, West, and Turkish to make Turkey an important player in the Western alliance again. Ege concludes that Özal's foreign policy which presents a widening geopolitical projection in the post-Cold War period not only brought a resilient and multidimensional approach but also challenged traditional Turkish foreign policy in terms of identities.

Elif Şimşek-Özkan examines the role of the three distinct tribal groups in the political life of Kazakhstan by focusing on the tribal affiliations in the post-Soviet Kazakhstan during the 1990s. Özkan argues that at the beginning of the post-Soviet period, tribal affiliation started to be an indicator of “appropriateness of an individual’s claim to a precise position” and stayed as one of the unique dynamics of nation-building process of Kazakhstan until Nazarbayev consolidated his power over new elites in the process of “imperfect Kazakhstanisation”.

In his study, Volkan Tatar evaluates on the gender equality in the context of EU by focusing on official policy documents and political discourse of the EU. Tatar examines EU gender policies and documents in order to explore EU equality agenda about family policies, domestic violence and gender inequality in politics and analyze directives on equal payment, equal working conditions, and equal treatment in social life.

Agah Hazir investigates the relationship between political propaganda and music by focusing on three major non-state actors of the Syrian civil war. Hazir examines the themes that are most common in the lyrics of some popular songs that these actors produce. By exploring both the similarities and differences and the role that music has played in the political sphere of the Syrian Civil War, Hazir demonstrates that common target of the use of music in the Syrian Civil War is its exploitation for propaganda aims.

Turkey has been faced with various waves of immigration in the last decade. Significant number of the migrant population that tended to settle in Turkey brought up issues with respect to residence and working rights of aliens. In her study Hande Ünsal investigates on Turquoise Card regulation, which is intended to enable “qualified foreigners” to participate in economic and social life without confronting obstacles, and its place within the Turkish legal system. In the scope of the study, Ünsal discusses on the legal character, modes of application and the problems associated with the Turquoise Card.

Rengül Ekizceleroğlu and Büşra İşguzar examine the political parties which were closed on the grounds that they were violating the “indivisibility of the nation” principle. In particular, The Democracy Party’s closure case, which was closed in 1994 and The Democratic Society Party’s closure case, which was closed in 2009 are examined. Ekizceleroğlu and İşguzar evaluate on the amendments to the legislation on political party closure regime and investigate whether the “focus” criterion which was put into effect in 2001 has changed the Constitutional Court’s jurisprudence.

Özge Aksoylu Ürger examines the principles prevailing in the Turkish Public Procurement Law in the light of the rulings of the Council of State. Ürger argues that, the Council of State which does the judicial review of the proceedings of government authorities and Public Procurement Authority, has abstained from a solid formalism in reviewing the compatibility of procurement proceedings to the principles prevailing in Public Procurement Law and, has assessed the violation of the detailed and complex process rules of public procurement law by considering whether there is any violation of objectives of the principles in the actual case.

April 2018, Övgü Kalkan Küçüksoğak & Abdullah Muhsin Yıldız

4

INSTRUMENTALISATION OF ENERGY SOURCES AS
SOFT POWER ELEMENTSYUMUŞAK GÜÇ UNSURU OLARAK ENERJİ
KAYNAKLARININ ARAÇSALLAŞTIRILMASI¹

Nuri Gökhan Toprak (Kırklareli University)

Abstract

During the past century, the scientific and technical progress observed in various fields, especially in the fields of communication and transportation, has led to a fundamental change in the political, military, and economic dynamics of international relations discipline. This profound change in the dynamics of international relations has necessitated the re-conceptualization of many of the fundamental concepts dealt with in the field. The concept of power is at the forefront of international relations concepts that are re-conceptualized and academic studies are carried out on. The concept of power in the field of international relations is traditionally defined as any action that any international relations actor at different levels has used politically, economically, and militarily to cause another actor to perform an action that would not normally and without any guidance. Nevertheless, this traditional expression, which is used to describe the concept of power, was re-examined in international relations studies at the end of the century in the context of the above-mentioned tendency to re-conceptualize; and a number of academic studies have been carried out with evaluations of the inadequacy of describing the nature of contemporary international relations. Among these academic endeavours to re-evaluate the traditional definition of the power concept, the academic studies prepared in the framework of the differentiation of the concept of hard power-soft power, which is emphasized by Joseph Nye's works, have come to the forefront. The concept of soft power, which Nye stands on by differentiating it from hard power is being developed in the context of contemporary international relations studies, more or less in the context of public diplomacy and popular cultural items. This study, prepared to support efforts to develop the concept of soft power in the field of international relations, is based on the hypothesis that energy resources, commonly described as one of the elements of hard power, can be instrumentalised by the state-level international actors to have some kind of impact capacity. Moving from hypothesis-driven, it is the basic claim of the study that energy resources can be treated as an element of soft power.

Key Words: *The concept of power, Soft Power, Energy Resources, Foreign Policy Instruments*

Giriş: Uluslararası İlişkilerde Güç Kavramının Tanımlanması

Güç kavramı uluslararası ilişkiler alanının en muğlak, bu yüzden de üzerinde en çok tartışılan kavramlardan biri olagelmıştır. Kavrama dair akademik çalışmaları ile tanınan Joseph Samuel Nye'nin "Güç, hava durumu gibidir. Herkes ona bağlıdır ve onun hakkında konuşur; fakat çok azı onu anlar" (Nye Jr., 2004, p. 1) ifadesi kavramın bu durumunu özetler niteliktedir. "Siyasi hareket, ahlak ve

¹ Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Doktora Programında tamamlanmış olan "Türkiye'nin Yumuşak Güç Kapasitesi: Enerji Projelerinin Araçsallaştırılması" başlıklı, yayınlanmamış doktora tezinden üretilmiştir.

gücün koordinasyonuna dayanmak zorundadır” (Carr, 1946, p. 105) ifadesi ile kavramın önemine vurgu yapan, gücün araçlarını detaylı bir şekilde inceleyen Edward Hallett Carr da çalışmalarında kavramın net bir tanımına yer vermemiştir. Öte yandan kavramın tanımını netleştirmeye yönelik çalışmalarda güç, “bir devletin belirli varlıkları ya da maddi olanakları”, “devletlerarası etkileşimlerin sonuçları” (Mearsheimer, 2001, p. 57); “kontrol ve etki” (Dahl, 1957, p. 202), “siyasetin değerlerinden biri” (Deutsch, 1963, p. 124), veya “değişim potansiyeli” (Boulding, 1989, p. 15) olarak ele alındığı görülmektedir.

Güç kavramını tanımlamaya yönelik ilk çalışmalar kavramın *sahip olma* [possession] yönüne ağırlık vererek gücü temelde “güç unsurlarına sahip olma kapasitesi olarak” ele alan çalışmalardır. Kavrama yönelik bir diğer yaklaşım, *sahip olunan* gücü, sadece gücün *potansiyeli* olarak görüp, kavramın ancak *ilişkisel* [relational] bir olgu olarak ele alındığında *gerçek* [actual] bir anlam kazandığını iddia eden çalışmalardır. Nihai olarak kavramın *sahip olma* yönünün yanı sıra *ilişkisel* yönüne de ağırlık vererek, kavramı *etki yeteneği* üzerinden açıklama yolunu tercih eden çalışmalar bulunmaktadır.

Güç Kavramının “Sahip Olma” Yönüne Ağırlık Veren Teoriler

Hans J. Morgenthau, uluslararası siyasetteki amaçları ne olursa olsun, gücün devletler için her zaman nihai ve acil bir amaç olduğundan bahsetmektedir. (Morgenthau, 1970, s. 30) Gücü, çeşitli amaçlara ulaşmak için kullanılan bir araçtan ziyade amacın kendisi olarak tanımlayan benzeri görüşler bu yüzden kavramın sahip olma yönüne ağırlık vermekte, nihai amaç olan güce ulaşma yolunda kullanılacak araç olarak ise çeşitli kapasiteler sunmaktadır. Güç kavramına dair uluslararası ilişkiler alanında gerçekleştirilen çalışmalarda özellikle klasik Realist ve Neorealist teoriler, güç olmayı amaç edinen, dolayısıyla gücün sahip olma yönüne ağırlık veren ve de çeşitli kapasiteler üzerinden bu amaca ulaşmayı hedefleyen teoriler olarak ön plana çıkmaktadır.

Uluslararası ilişkiler alanında özellikle, iki savaş arası dönem olarak da nitelendirilen, 1919-1939 yılları arasında yaygınlaşan idealist düşünceye bir nevi tepki olarak ortaya çıkması Realist teoriyi kavramın tanımlanmasında en verimli teori haline getirmiştir. Öyle ki 1939’da II. Dünya Savaşı’nın başlaması, idealizme karşı Realist eleştirilerin haklılığı olarak kabul edilmiş; böylece klasik düşünürlerin *gücü, kaba somut uygulamalar* (brute material force) yoluyla sonuç doğurabilecek bir kavram şeklinde özetlenebilecek fikirleri ortaya çıkarmıştır.

Klasik Realist teori de güç, temelde “ulaşılacak istenilen hedeflerin gerçekleştirilmesi için en temel araç” (Holsti, 1964, p. 179) ya da “ bir devletin diğer devleti, kendi çıkarlarını maksimize edecek şekilde, kontrol yetisi” (Dunne & Schmidt, 2001, p. 158) olarak ele alınmaktadır. Uluslararası politika, “bütün politikalar gibi, bir güç ve iktidar mücadelesi” olarak tanımlanırken “uluslararası politikanın nihâi amacı ne olursa olsun, güç her zaman için acil bir amaçtır” (Morgenthau, Uluslararası Politika, 1970, s. 30). Morgenthau gücün doğasını açıklamaya çalışırken “...güç dediğimiz zaman kastettiğimiz insanın diğer insanların düşünce ve eylemleri üzerindeki gücünü kastetmekteyiz” ifadesine yer verir ve kavramın ilk açıklama düzeyini “birey” olarak belirler. Ancak yine aynı çalışmada “...bireylerden pek çoğu bireysel güç elde etmek tutkularını ulusal topluluklar içinde tatmin edemezler... kendi sınırları içinde bireysel kuvvet elde etme tutkularını tatmin edemeyen bu çoğunluk kitlesi, tatmin edemediği tutkusunu uluslararası alana doğru yansıtmaya başlar” ifadesiyle kavramın açıklama düzeyini devlet ve ötesine taşır (Morgenthau, Uluslararası Politika, 1970, s. 32, 131). Morgenthau’nun fikirlerinin temelinde, sosyal dünyayı insan doğasının kolektif düzleme yansıtması olarak görürken, insan doğasını da, Niccolo Machiavelli’den Thomas Hobbes’a uzanan Realist bir geleneğin

devamı olarak, “günahkâr ve bencil” olarak kabul etmesi yatmaktadır (Morgenthau, 1962, p. 7; Griffiths, Roach, & Salamon, 2011, s. 51).

Kalevi Jaakko Holsti gücü “bir ülkenin elindeki olanak ve yetenekleri ödül, ceza, ikna ve zorlama gibi çeşitli stratejiler yoluyla kullanarak karşı tarafın davranışlarını kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirme kapasitesi” (Holsti, 1964, p. 179) olarak tanımlayarak kavramı *kapasite* ile ilişkilendirmiş, böylece kavramın *sahip olma* yönüne ağırlık vermiştir. Öte yandan Kenneth Waltz, uluslararası siyasi yapıları tanımlarken devleti kapasitesi hariç diğer tüm niteliklerinden soyutlayarak ele aldığımızı iddia ederek yine kavramın kapasite yönünü işaret etmiştir (Waltz, 1979, p. 99).

Klasik Realizmin esaslarından biri de “politika bağlamında güç kavramının caydırıcılık yeteneği olarak yorumlanmasıdır” (Özdemir, 2008, s. 123). Örneğin Morgenthau, “...fiziki şiddetin kullanımı halinde siyasal ilişkinin özünü meydana getiren psikolojik öge kalkmakta” (Morgenthau, 1970, s. 32) ifadesiyle kavramın psikolojik boyutuna dikkat çekmektedir. Öte yandan Carr’da gücün caydırıcılığına vurgu yaparken güç bağlamında devletin her bir hareketinin, arzu edilmeyen ve de son olarak kullanılması gereken, bir nevi silah olan savaşa yöneldiğinden bahsetmiştir (Carr, 1946, p. 109). Bu kapsamda klasik Realist düşünürlerin iddiasına göre *kaba somut uygulamalardan* kastın yalnızca askeri yöntemlere başvurulması olmadığı anlaşılmaktadır. Bir devlet için askeri yöntemlerle doğrudan silah kullanımını kapsayan çatışma durumuna girmesi ise o devlete ait gücün caydırıcılık boyutunun nihayete erdiğinin göstergesi olarak sayılmaktadır.

Klasik Realist yaklaşımın uluslararası ilişkiler alanındaki vakaları *aktör merkezli* ele alma yöntemi, özellikle XX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kazanmış olduğu yeni boyutlarla daha da karmaşıklaşan, uluslararası vakaları açıklama noktasında yetersiz kalmaya başlamıştır. Neorealist yaklaşım ise bu yetersizliği aşabilmek için öncelikle aktörlerin güç kavramı noktasında başına buyruk hareket edebilen tam anlamıyla bağımsız ögeler olmadığını kabul etmektedir. Bu kapsamda aktörler ancak uluslararası ilişkilerin yapısında bulunan bir takım sınırlamalar ya da bir tür sistem dâhilinde kendilerine hareket alanı bulabilir. Dolayısıyla güç, aktörün uluslararası ilişkiler sistemi içerisinde sistemin kısıtlamalarından geriye kalan bölge içerisinde elde edebildiği hareket alanı ile doğru orantılı bir kapasite olmaktadır. Aktörlerin yetenekleri doğrultusunda elde edebilecekleri hareket alanının eşit olamayacağı gerçeğinden hareketle, aktörlerin uluslararası ilişkiler sistemi içerisindeki gücü de eşit bir dağılım göstermemektedir. Nitekim Waltz, çalışmalarında Neorealist anlayışın uluslararası ilişkilerdeki bu eşitsiz dağılım anlayışına vurgu yapmakta ve kavramı aktör yeteneklerinin bir dağılımı olarak tanımlamaktadır (Waltz, 1979, p. 192).

Uluslararası ilişkilerde Klasik Realist yaklaşımla Neorealist yaklaşımı birbirinden ayırt eden bir diğer husus, uluslararası ilişkiler aktörlerinin nihai amacı noktasında ortaya çıkmaktadır. Gücü uluslararası ilişkiler aktörünün nihai hedefi olarak gören klasik anlayıştan farklı olarak Neorealist yaklaşım, aynı kavramı nihai amacın “güvenlik” olduğu bir dış politikada kullanılacak araç olabileceğini kabul etmektedirler. Aynı doğrultuda Waltz, devletlerin amacını gücü maksimize etmekten ziyade güvenliği sağlamak olarak belirtmiştir (Waltz, Realist Thought and Neorealist Theory, 1990, p. 35).

Güç Kavramının “İlişkisel” Yönüne Ağırlık Veren Teoriler

Gerek Realist gerekse Neorealist teori gücün temelde, diğer devletlerle savaş gibi herhangi bir doğrudan ilişkiye girilmesine meydan vermeyen, caydırıcılık yönüne vurgu yapmaktadır. Bu vurgu her iki anlayışı benimseyen teorisyenlerin de kavramın *sahip olma* yönüne ağırlık verilmesine neden olmuştur. Öte yandan,

güç kavramının caydırıcılık dolayısıyla sahip olma yönüne ağırlık verilmesi, XX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren uluslararası ilişkiler teorisyenlerin bir kısmının sistematik eleştirisi ile karşılaşmıştır. Genel olarak Neoliberal yaklaşım çerçevesinde ileri sürülmüş bu eleştirilerde güç *kapasitesinin*, güç *kontrolünün* ve güce *sahip olmanın* gücün *gizil* [potential] niteliği, gücün *etkisinin* ve *ilişkisel* yönünün ise gücün *kinetiği/gerçeği* olduğuna dair iddialar yer almaktadır.

Uluslararası ilişkiler alanında gerek Realist gerekse Neorealist yaklaşımın güç kavramı tanımlamalarında, nihai hedeflerdeki farklılıklara rağmen, kavramı sadece sahip olunabilir bir kapasite olarak gördüklerini belirten Richard K. Ashley bir çalışmada şu soruyu yöneltmiştir: “Sadece güç unsurlarına sahip olmak güç aktörü olmak için yeterli midir?” (Ashley, 1984, p. 272). Ashley’nin sorusuna yanıt niteliğine çalışmalar gerçekleştiren Neoliberal teorisyenler güç kavramını açıklarken *kapasite* veya *potansiyele* ek olarak *sonuçlar* üzerinde de durmaya başlamışlardır (Dahl, 1957, pp. 210-215).

Uluslararası ilişkilerde Neoliberal yaklaşıma göre, ülkelerin sahip oldukları somut güç kapasiteleri temel alınarak güç yorumları yapılabileceği gibi, kullanılan veya kullanılmayan kapasitelerin yarattığı sonuçlar analiz edilerek aktörün diğerlerinin davranışlarını yönlendirip yönlendiremediği; diğer bir deyişle güç kapasitesinin potansiyelinin ne kadarını, nasıl kullanıldığı da açıklanabilmektedir. Bu noktada dikkat çeken husus, gücün potansiyeli olarak nitelenen somut unsurların, aktör tarafından belirlenmiş bir hedef doğrultusunda kullanılması ve yine aktörün hedefi doğrultusunda istenilen sonuçların elde edilmiş olmasıdır. Örneğin Nye, somut güç unsurlarının uluslararası ilişkiler aktörü tarafından aktörün kendi istediği hedef doğrultusunda manipüle edilmesini *güç dönüştürme* [power conversion] yeteneği olarak nitelendirmektedir (Özdemir, 2008, s. 131).

Neoliberal kabule göre güce bir kapasite ve kontrol aracı olarak sahip olmak, aktöre her koşulda ve de her alanda istediğini yapabileme serbestisini bizatihi getirmemektedir. Bu yüzden uluslararası ilişkiler alanında güç, salt realist önermelerle açıklanamamaktadır. Robert O. Keohane başta olmak üzere Neoliberal düşünürlerin kavrama dair yapmış olduğu saptamalar, güç kavramının ölçülebilmesi ve güç kaynaklarının kontrol edilebilmesine yönelik Klasik Realist anlayışın yeniden kavramsallaştırılması açısından önem arz etmektedir (Keohane, 1984).

Neoliberal teori, uluslararası ilişkiler sistemi içerisinde bir aktörün konumunu korumak ya da daha da güçlendirmek için tüm güç unsurları üzerinde mutlak kontrol sağlamasını bir şart olarak kabul etmemektedir. Nitekim tarihi süreç içerisinde uluslararası ilişkiler alanında hâkim sayılabilecek konuma gelmiş olan aktörler, gerek bu konuma yükselirken gerekse bu konumlarını korurken, güç unsurlarının tam kontrolü yerine güçlerini diğerlerinin de gözünde meşru kılacak yapılar oluşturmaya özen göstermişlerdir. Aktörler arasında uygulanabilecek ortak kurallar ve ilkeler, hâkim güçlerin yaratmış olduğu yapılar içerisindeki kurumlar ve karar alma mekanizmaları vasıtasıyla güçlü aktörün konumunu diğerlerinin gözünde meşru kılarken, bu yapının içerisinde olmak diğer aktörler için de özenilen bir durum olmaktadır. Sert güç unsurlarına, özellikle askeri güce ve zorlamalara dayanan uygulamalar, bir aktörü uluslararası siyasette kısa sürede hâkim konuma getirmiş olsa bile aynı aktörün konumunu bu şekilde meşrulaştırması ya da devam ettirmesi Neoliberal anlayış çerçevesinde mümkün değildir. Öte yandan Haluk Özdemir, “...yaratılan düzenlemelerin korunabilmesi için askeri güç hala önemli bir güç unsurudur ancak güç kavramını bir bütün olarak açıklamada yeterli değildir” ifadesiyle Neoliberal teorinin vurguladığı “düzenlemeler” içerisinde sert güç unsurlarının geleneksel önemini bütünüyle kaybetmediğini belirtmektedir (Özdemir, 2008, s. 131).

Askeri gücün işbu yetersizliğinin nedenini Keohane ve Nye, *karmaşık karşılıklı bağımlılık* [complex interdependence] kavramı ile tanımlamaktadır. Karmaşık karşılıklı bağımlılık, özetle, “realist önermelerin ideal tipinin zıttı bir şekilde... birden fazla ülke topluluğunun birbirleriyle, devletlerin tekelinde olmayan, birden çok kanalla etkileşime girdiği; konular arasında bir hiyerarşinin olmadığı ve askeri gücün hükümetler tarafından birbirlerine karşı kullanılmadığı ortam” olarak ifade edilmektedir. Karmaşık karşılıklı bağımlılığın hâkim olduğu bir sistem, geleneksel uluslararası ilişkiler anlayışının kapsamını genişletmekle birlikte, geleneksel güç ilişkilerini ve bu ilişkileri oluşturan unsurların pazarlık yöntemlerini de beraberinde değiştirmektedir. Geleneksel uluslararası ilişkiler sisteminden farklı olarak, karmaşık karşılıklı bağımlılık ortamında güç kavramı, *sorunlar arası bağlantı kurma* (issue linkage) ve *gündem belirleme* (agenda setting) yöntemleri vasıtasıyla uluslararası örgütlerle birlikte ulus ve hükümetötesi bağlantılar da kullanılarak elde edilebilecek bir hal almaktadır (Keohane & Nye, 2012, pp. 25-29, 45, 265).

Keohane ve Nye, *sorunlar arası bağlantı kurmayı ve gündem belirleme yöntemlerini* karmaşık karşılıklı bağımlılık ile birlikte uluslararası ilişkiler alanında uygulanabilecek farklı yöntemler olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda *sorunlar arası bağlantı kurma*, “kuvvet kullanımının değerinin azaldığı, uluslararası ilişkileri ilgilendiren konuların ehemmiyet noktasında eşitlenmeye başladığı ve her alan içerisinde yeniden şekillenen güç dağılımının önem kazandığı bir ortamda, aktörün nispeten zayıf olduğu bir alandaki mevzuyu, nispeten üstün olduğu bir alandaki mevzu ile ilişkilendirilmesini” ifade etmektedir. *Gündem belirleme* ise “uluslararası güç dengesinden ziyade iktisadi büyüme ve artan karşılıklı bağımlılık kaynaklı uluslararası ve yerel sorunlardan etkilenen gündemin bireyden küresel sisteme uzanan farklı aktörlerce biçimlendirilmesini” ifade etmektedir. Öte yandan *yapı* ise “*pazarlık yeteneği ve tercihler* tarafından şekillendirilen siyasal süreçler” olarak nitelendirilmektedir (Keohane & Nye, 1989, pp. 30-33, 46).

Realist ve Neoliberal yaklaşımların gücü sahip olma ya da ilişki ekseninde bir dikotomi içerisinde ele alarak yaptıkları açıklamaların ne kadar yeterli olduğu da tartışmalı bir husustur. Bir yandan Neoliberal yaklaşımı benimseyen teorisyenlerin de belirttiği üzere sahip olunan güç unsurları her zaman istenilen sonuçları doğurmamaktadır. Dolayısıyla sadece güç unsurlarının kapasitesi üzerinden yapılan bir değerlendirme uluslararası ilişkiler sistemindeki güç ilişkilerini açıklamada yetersiz kalacaktır. Öte yandan, aktörlerin hedeflenen sonuca ulaşması üzerinden yapılacak bir değerlendirme de, aynı güç unsurları farklı zaman ve mekânlarda farklı yöntemlerle kullandığında farklı sonuçlar verebileceğinden, bir aktörün uluslararası ilişkiler sistemi içerisinde ne oranda güçlü veya güçsüz olduğunu belirlemede güvenilir bir kıstas olamayacaktır. Bu durumun bir sonucu olarak sadece sonuçlara odaklanan değerlendirmeler, ileriye dönük veya genel geçer açıklamalardan ziyade her zaman geriye dönük betimlemeler yapmak durumunda kalacaktır.

Güç Kavramının Her İki Yönüne de Ağırlık Veren Alternatif Bir Yaklaşım: Sert-Yumuşak Güç Ayrımı

Uluslararası İlişkiler alanında güç kavramına dair gerçekleştirilen yeniden kavramsallaştırma çabalarından bir diğeri, *sert-yumuşak güç* [hard-soft power] ayrımına giderek, güç kavramına farklı bir perspektiften bakmaya çalışan Nye’ye aittir. Nye’nin bu türden bir ayrımına gitme fikrinin temelinde *karşılıklı bağımlılık*, *hassasiyet* (sensitivity) ve *uluslararası bütünleşme* (integration) kavramları bulunmaktadır. Doğrudan ve fiziki güç kullanımını gerektirecek faaliyetlerin iktisadi ve sosyal maliyetlerindeki aşırı artış (Keohane & Nye, 1989, pp. x, 31, 42-53, 57, 64; Nye Jr., 1990, pp. 159-162), bilgi teknolojilerinin gelişmesiyle uluslararası ekonominin bütünleşmesini küreselleşme seviyesine getirmesi ve bunların bir sonucu olarak *karşılıklı bağımlılığın* artışı

dünya politikasının geçirdiği değişim sürecinin temel dinamiklerini oluşturmaktadır (Nye Jr., 1990, pp. 162-163; Keohane & Nye, 1989, pp. 58-60).

Güç kavramının farklı kullanım yöntemlerini incelediği çalışmalarında Nye, kavramı temelde iki farklı şekilde ele almaktadır. Bu kullanım yöntemlerinden ilki uluslararası politika tarihi boyunca pratiği pek çok kez gerçekleştirilmiş olan *sert güç* uygulamalarıdır. *Sert güç*, güç kavramının *ilişkisel* yönünün *kontrol* boyutu üzerinden gerçekleştirilen uygulamaların tümünü oluşturmaktadır. Daha eski dönemlerde sadece askeri uygulamalardan oluştuğu varsayılan *sert güç*, uluslararası ticaretin yaygınlaşması ve nihayetinde küreselleşmesi doğrultusunda çok daha geniş bir sahaya yayılmıştır.

“Saldırıları önleme, sınırları kontrol etme ve müttefiklerini koruma” gibi konularla alâkalı olan *sert güç*, uluslararası politikada sadece zor kullanımını içeren bir kavram değildir. Nye’in tanımlamasına göre *sert güç*, tehditten kandırmalara kadar geniş bir spektruma yayılan, kontrol etme arzusuyla gerçekleştirilecek tüm eylemleri içermektedir. Birinin davranışlarını, tıpkı Klasik Realist teorinin kaba-somut kaynakları gibi, somut kaynaklar üzerinden *zorlama* veya *ikna* yolu kullanarak *emir gücü* ile değiştirebilmek, *sert gücün* karakteristik özelliğidir. Bu bağlamda kullanılacak somut pekiştiricilerin olumlu (havuç gibi) ya da olumsuz (sopa gibi) olması kullanılan gücün *sert güç* olduğu yargısını değiştirmemektedir. Ancak *sert gücün* tek fonksiyonu *kontrol* değildir. Nye çalışmasında kavramın *kontrol* fonksiyonunu vurgulasa da, yönetim biçimleri ve güç kavramının algılanışı arasında bir bağ kurarak, kavramın *etki* fonksiyonunu da göz ardı etmemektedir (Nye Jr., 2004, pp. 5, 7, 17).

Nye’in çalışmasında *sert güç* kavramı uluslararası ilişkiler aktörlerinin etki kapasitesiyle de ilişkilendirilmiş olsa bile devletlerin amaçlarına ulaşma noktasında kavramın önceki dönemlerden farklı maliyetler çıkarması, *sert güce* ek olarak *yumuşak güç* kavramının geliştirilmesine zemin hazırlamıştır. Bu zemini betimleyen kavramlardan biri, uluslararası ilişkilerde asimetrik güç ilişkilerinin nispeten güçsüz aktörler lehine geliştiğini ya da en azından güçsüz aktörün pazarlık imkânını arttırdığı iddiasını taşıyan *karşılıklı bağımlılıktır*.

Güç kavramının yalnızca bir kapasite meselesi olmadığı, fakat buna ek olarak kurulacak ilişkisel bir bağlamda ele alındığında kavramın anlaşılabilirliği, Klasik Realist güç teorisi dışındaki hemen hemen bütün güç teorileri tarafından XX. yüzyılın son çeyreğinden beri kabul edilmektedir. Ancak *ilişkisel* bağlamda ele alınacak güç kavramında uluslararası ilişkiler aktörlerinin diğer aktörler üzerinde doğrudan kuracağı *kontrol* mi yoksa kendi kapasitelerinin diğer aktörler üzerinde yaratacağı *etki* üzerine mi odaklanılması gerektiği sorusu henüz net bir cevap bulamamıştır. İşte bu soruya cevap bulmaya yönelik gerçekleştirdiği çalışmalarında Nye, *etki* kurma üzerinde yoğunlaşan *yumuşak güç* kavramını ortaya atmıştır.

Nye yumuşak gücü, “istediğiniz sonuçlara ulaşmak için diğer aktörleri zorlamak yerine *kültür*, *siyasi değer* ve *dış politika* gibi soyut güç kaynaklarını kullanarak diğer aktörleri etkileme becerisi” (Nye, 1990, p. 32; Nye Jr., 2004, p. 5) olarak tanımlamaktadır. İlk kez Soğuk Savaşın son yıllarında yayınlanan *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power* başlıklı çalışmada bahsedilen kavramın odağında, daha önce Dahl ve Lukes’un da çalışmalarında olduğu gibi, “diğer aktörlerin tercihlerinin şekillendirme becerisi” (Nye Jr., 2004, p. 5) bulunmaktadır. Ancak Nye, Dahl ve Lukes’ten farklı olarak, diğer aktörün doğrudan *kontrolünden* ziyade, aktörün öncelikle kendi *kapasitesine* odaklanması üzerinde durmaktadır. Bu noktada Nye’in uluslararası ilişkiler aktörlerinin kendi *kapasiteleri* üzerinden yaratılacak *etkiye* yaptığı vurgu, Klasik Realist düşünürlerin *kapasiteye* yaptığı vurgudan iki noktada ayrılır: Uluslararası ilişkilerin geçirmekte olduğu değişim ve bu değişim sürecinde güç kapasitesini maksimize edecek kaynakların ne olduğu.

Nye, geleneksel güç kavramının geçirmekte olduğu değişimde rol oynayan en az beş etmen sıralamaktadır (Nye Jr., 1990, p. 160). Bu etmenlerin ilki, dünya politikasında yaşanan değişimi tetikleyen özne ve değişimden en az devletler kadar etkilenen nesne olarak, uluslararası (transnational) aktörlerdir. Diğer dört etmenin ikisi değişim sürecinin küresel çapta gerçekleşmesini sağlayan iktisadi karşılıklı bağımlılık ve teknolojinin yayılması süreçleriyken, kalan ikisi de değişim sürecinin sonuçları olarak niteleyebileceğimiz siyasi meselelerin değişimi ve nispeten güçsüz ülkelerde milliyetçiliğin yükselmesidir.

Geleneksel güç kaynaklarını belirlemek ile bu kaynaklara değer biçmek, kaynakların somutluğundan, yarattığı doğrudan etkiden ve bu kaynakları kullanabilecek uluslararası aktör sayısının azlığından dolayı görece daha kolaydır. Ancak henüz geleneksel güç anlayışının hâkim olduğu dönemlerde bile güç kaynakları arasında somut [tangible] ve soyut [intangible] kaynaklar olarak bir ayrıma gidilmiştir. Örneğin Morgenthau güç kaynakları arasında nispeten istikrarlı olan coğrafya, doğal kaynaklar, endüstriyel kapasite, askeri hazırlık derecesi ve nüfus gibi öğeleri somut kaynaklar; sürekli kesiksiz bir değişim içinde bulunan ulusal karakter, ulusal moral, diplomasinin ve hükümetin niteliği gibi öğeleri ise soyut kaynaklar olarak sıralamıştır (Morgenthau, 1970, s. 141-194). Benzer bir ayrıma Carr da gitmiş; uluslararası gücü tanımlarken askeri ve ekonomik kaynaklara ek olarak, fikirler üstündeki güçten de bahsetmiştir (Carr, 1964, s. 66). Bir diğer örnekte Michael Mann iktisadi, askeri ve siyasi (jeopolitik diplomatik) güce ek olarak “üstün veya içkin ideolojik” güçten bahsetmektedir (Mann, 1986, p. 28).

Nye da gücün somut ve soyut kaynakları olduğu kabulü üzerinden bir ayrıma gitmiş ve soyut güç kaynaklarını yumuşak güç kapasitesini etkileyen faktörler olarak belirtmiştir. Nye’in insanlar üzerinde yarattığı etki, anketler veya odak grupları yoluyla ölçülebildiği iddia ettiği soyut kaynaklar, başkalarına çekici geldiği yerlerde *kültür*, yurtiçi ve yurtdışında bir uyum içerisinde yaşadığında *siyasi değer* ile meşru ve ahlaki olarak otoriter görüldüğünde *dış politika* olarak sıralanmıştır (Nye Jr., 2004, pp. 6-11).

Nye tarafından “bir toplum için mana ifade eden değer ve uygulamalar” bütünü olarak tanımlanan *kültür*, “seçkinlere hitap eden edebiyat, sanat ve eğitim gibi *üst kültür* ve kitle eğlencesine odaklanan *popüler kültür*” (Nye Jr., 2004, p. 11) olarak ikiye ayrılmaktadır. Bu noktada önemli olan bir ülkenin hangi kültür türüyle uluslararası alanda daha bilinir olmasından ziyade, bilinen kültürün diğer uluslararası aktörler nazarında ne oranda çekici olduğudur. İster *üst kültür* isterse *popüler kültür* olsun eğer bir ülkenin kültürü diğer uluslararası aktörler için çekici özellikler taşıyorsa, bu uluslararası aktörler kültürü çekici olan ülkeyi izleme noktasında daha istekli bir tavır sergileyeceklerdir.

Yumuşak güç kaynağı olarak *siyasi değer*, bir uluslararası ilişkiler aktörünün kendi içerisinde ve diğer uluslararası aktörlerle girdiği ilişkilerde takındığı tavır ve savunduğu değerler bütünüdür. Siyasi değer, temel olarak, aktörler arasındaki ilişkinin gerçekleştirileceği sistemin yapısına ilişkin, bu yapının doğasını belirlemeye yönelik gündem oluşturma hedefinde kullanılan bir kaynaktır.

Siyasi değeri temsil eden *kurumlar*, güç kavramının geçirmiş olduğu dönüşüm sonucunda günümüzde uluslararası aktör seviyesine gelmiş olsalar da, XIX. yüzyıldan itibaren özellikle devlet düzeyindeki aktörlerin uluslararası alanda kendi siyasi değerlerine meşruiyet kazandırmakta önemli birer araç olmuştur. Örneğin XIX. yüzyılda İngiltere, XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren de Amerika Birleşik Devletleri (ABD), kendi siyasi değerlerinin liberal yapısına uygun kurumlar yaratmıştır. Diğer devletler nazarında da cazibesi olan bu kurumlar, günümüzde siyasi ve iktisadi alanda gerçekleşen uluslararası faaliyetler için oldukça geniş ve meşru

bir şemsiyeyi temsil ederken, yapılarını oluşturan siyasi değere sahip ülkelerin birer yumuşak güç kaynağı olmuştur.

Yumuşak güç kaynağı olarak *kültür ve siyasi değer*, günümüzde hükümet seviyesindeki uluslararası aktörlerden görece bağımsızdır ve hükümetlerin amaçlarına sadece kısmi olarak hizmet etmektedir (Nye Jr., 2004, pp. 14-15). Öte yandan diğer bir yumuşak güç kaynağı olan *dış politika* ise, diğer iki yumuşak güç kaynağına nispeten, hükümetlerce doğrudan kontrol edilebilir özelliğini korumaktadır. Bir ülkenin *siyasi değeri* vasıtasıyla uluslararası alanda yaratmış olduğu yapının diğer aktörlerce cazip görülüp benimsenmesi, *siyasi değeri* benimsenmiş ülkenin yumuşak gücü üzerinde ne kadar etkiliyse, aynı ülkenin *dış politikasında* bu değerleri takip etmesi de aynı derecede önem arz etmektedir.

Nye, ülkelerin güçlerini diğer ülkelerin nazarında meşru kıldıkları takdirde, hedeflerine ulaşma noktasında daha az direnişle karşılaştıklarından bahsetmektedir. Öte yandan hiçbir ülkenin, yumuşak güçle bile olsa, yönlendirilmekten hoşlanmayacağı da yine Nye tarafından vurgulanan bir diğer husustur (Nye Jr., 2004, pp. 10-25). Bu bağlamda, amaçlarına daha az toplumsal, askeri ve iktisadi maliyet karşılığında, yumuşak güçleriyle, ulaşmak isteyen hükümetler, yukarıda saymış olduğumuz yumuşak güç kaynaklarını oldukça hassas bir stratejiyle, geniş bir zaman dilimi içerisinde ve de tutarlı bir şekilde kullanması gerekmektedir.

Yumuşak güç ve sert güç, hem davranış türü hem de kaynaklar noktasında birbirlerinden farklı kavramlar olsa da birbirlerini destekler nitelikte bir ilişki içerisinde de olabilmektedir. Nye'in, temeli bir aktörün başka bir aktörün davranışlarını etkileyerek amaçlarına ulaşma becerisinin iki uçlu yapısına dayanan, *davranış spektrumu* bu karmaşık ilişkiyi açıklamak için kullanılabilir. *Davranış Spektrumunun* bir ucunda *ikna* etmekten *zorlamaya* uzanan *sert gücün emir verme* davranışı, diğer ucunda ise *gündemi oluşturmaktan* salt *cazibeye* kadar uzanan *yumuşak gücün yanına çekme* davranışı bulunmaktadır (Nye Jr., 2004, p. 8). Ancak Nye'in de kabul ettiği üzere, sert güç ve yumuşak güç bu spektrumun iki farklı yönüne doğru uzanan kusursuz bir zıtlık ilişkisi içerisinde değildir. Ülkeler bazen sert güç kapasitesinin yaratmış olduğu yenilmezlik söylentilerinin etkisiyle başka bir ülkeye yanaşabilirken, *cazibe* ve *gündem yaratma* gibi yumuşak güç davranışları ile kurulmuş olumlu bir ilişki de kolaylıkla zorlama ve emir gücüne dönüşebilmektedir.

Enerji Kaynaklarının Yumuşak Güç Unsuru Olarak Araçsallaştırılması

“Sosyal yapılar, ortak bilgi, maddi kaynak ve eylemlerden oluşur. Bu sebeple, sosyal yapılar, kısmen, ortak anlayışlar, beklentiler ve bilgi tarafından belirlenir” (Baylis, 2012, s. 161) ilkesi, uluslararası ilişkilerde sosyal inşacıların benimsemiş olduğu temel varsayımlardan biridir. Sosyal inşacı yaklaşımın bu varsayımından hareketle enerji kaynağına dair anlayışınız ve enerjiden beklentiniz doğrultusunda enerji ilişkilerini güvenlik ekseninde ele alabileceğiniz gibi, enerjiiyi bir araç olarak etkin bir şekilde kullanmayı amaç eden aktörler üzerinden, aynı ilişkileri güç eksensli bir şekilde ele almak da mümkündür. Ancak bu noktada enerji kavramını farklı bir yapı, anlayış ve beklenti içerisinde yeniden tanımlamamız gerekmektedir.

Bir ülkenin uluslararası alandaki bir başka aktöre karşı uyguladığı ve normal şartlar altında o aktörün yapmak istemediği/istemeyeceği bir eylemi yapmasını sağlarken enerji kaynaklarını bir araç olarak kullanması, enerjiiyi bir *sert güç* unsuru haline dönüştürmektedir. Öte yandan bir uluslararası ilişkiler aktörünün kendi değerlerine hayran olan, kendisini örnek alan, refah seviyesine ve fırsatlarına özenen diğer ülkeleri etkilemek için, zorlama içermeyen kendine çekme yöntemiyle enerji kaynaklarını kullanması ise enerjiiyi bir *yumuşak güç* unsuruna

dönüştürmektedir. Sonuç olarak, enerjinin gerek uluslararası ilişkilerde gerekse güç türleri içerisindeki yeri, bir ülkenin uluslararası ilişkilerinde enerjiji nasıl konumlandığı ile doğrudan ilgilidir.

Uluslararası alanda enerji bağlamında ele alınan güç ilişkileri, iktisadi gücün güç kapasiteleri içerisinde artan öneminden ötürü, genellikle kaynağın arz veya talep güvenliği noktasında incelenmiştir. Enerji kaynaklarına dair uluslararası ilişkiler çalışmalarına hâkim olan bu anlayış, enerji kaynaklarının geleneksel güç anlayışı çerçevesinde bir çeşit sert güç aracı olarak değerlendirilmesine neden olmuştur. Ancak uluslararası ilişkiler alanında güç kavramının sert-yumuşak güç ayrımı ile kazanmış olduğu yeni boyut kapsamında enerjinin geleneksel ele alınış biçimi bir yeniden değerlendirilmeye tabi tutulmuştur.

Tarihsel süreç içerisinde enerji kaynakları, II. Dünya Savaşı öncesinde Japonya'ya yönelik Amerikan Petrol Ambargosu, 1973 Petrol Krizi ya da 2000'li yıllarda Ukrayna ile Rusya arasında yaşanan doğal gaz krizleri gibi pek çok örnekte de görüldüğü üzere, bir sert güç aracı olarak kullanılmıştır. Günümüzde silah kullanımının zor ya da maliyetinin faydasından yüksek olduğu durumlarda enerjinin bir sert güç aracı olarak kullanımı halen de devam etmektedir. Ancak geleneksel anlayışa uygun olan bu mevcut durum, farklı dış politika pratikleri ile değiştirilebilmekte ve enerji bir yumuşak güç aracı olarak da kullanılabilir.

Michael T. Klare'in çalışmalarında vurgulamış olduğu enerji kaynaklarının bir yumuşak güç olarak da kullanılabilirliği iddiasını ABD dış politikası özelinde vermiş olduğu örneklerle savunmaktadır. Bu örneklerin birinde Klare, ABD tarihinde özellikle Ortadoğu coğrafyasına yönelik şekilde sert güç unsurlarını sıklıkla kullanma, dolayısıyla Amerikan yumuşak gücünü küresel ölçekte zayıflatma, noktasında eleştirilen George W. Bush Yönetimi'ne müteakip göreve gelen Barack Obama Yönetimi'nin politikalarını ele almaktadır. Obama Yönetimi, Amerikan dış politikasını revizyona tabi tutmuş, yumuşak güç uygulamalarına dış politikada yeniden ağırlık vermeye başlamıştır. 2010'lu yılların ilk yarısında ABD'nin enerji alanında uyguladığı dış politikada bu yönde atılan adımlar olarak yorumlanmıştır (Klare, 2015).

1970'li yıllardan itibaren, petro-devletler olarak da nitelenen, geniş enerji rezervlerine ve üretim kapasitelerine sahip ülkeler, uluslararası enerji piyasasında artan talep doğrultusunda kendilerine birtakım iktisadi avantajlar sağlamıştır. XX. yüzyılda pek çok örnekte de gözlemlendiği üzere, enerji ilişkileri karşılıklı bağımlılığın esas olduğu yatay yönlü iktisadi bir ilişkiden, süreç içerisinde taraflardan avantajlı olanın diğerine bir nevi baskı uyguladığı dikey yönlü siyasi bir ilişkiye dönüşebilmektedir. Klare de çalışmasında ABD'nin 2015 yılında enerji piyasasına 2008'e göre %84 daha fazla petrol ve %20 daha fazla doğal gaz arz etmesini, enerji ilişkilerinden iktisadi ve ötesinde siyasi avantaj elde eden petro-devletlere karşı atılmış birer adım olarak kabul etmiştir (Klare, 2015). Enerji üretiminin arttırılmasına dair atılan bu adımlar ilk etapta ABD'nin kendi iç piyasasında artan enerji talebinin karşılanması, diğer bir deyişle bir enerji arz güvenliği politikası olarak da yorumlanabilirdi. Ancak üretilen enerji kaynaklarının iç piyasa yerine, başta Rusya-Ukrayna arasındaki doğal gaz krizleri ile İran'ın nükleer enerji projelerine yönelik ambargo sonucunda petrol arzı konusunda olumsuz etkilenen Avrupa ülkeleri olmak üzere, uluslararası piyasaya yönlendirilmesi, bu politikanın geleneksel enerji arz güvenliği anlayışı kapsamında değerlendirilmesini mümkün kılmamaktadır. 2008 ile 2014 verileri karşılaştırıldığında ABD, petrol üretimini %71, doğal gaz üretimini ise %27 arttırmıştır. Aynı dönemde ABD'de petrol tüketimi %2 oranında azalırken, doğal gaz tüketimi ise %15 oranında artmıştır (BP, 2015). 2008 ekonomik krizinde ABD'nin Avrupa ülkelerine yönelik petrol ihracatını %19 oranında arttırdığı (BP, 2009) bilinirken; ABD Temsilciler Meclisi Sözcüsü John Boehner, 2014 itibarıyla askıya alınan 24 LNG ihracat başvurusunun onaylanarak Rusya-Ukrayna anlaşmazlığı sonucunda doğal gaz krizi yaşayan ülkelere

yardımların edilmesi gerektiğini belirtmiştir (Boehner, 2014). Tüm bu veriler ışığında ABD’de artan enerji üretiminin yerel talebi karşılamaktan öte bir hedefinin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

ABD’nin 2010’ların ilk yarısında enerji piyasasına yönelik artan müdahalesi, özellikle bu döneme kadar enerji piyasasına hâkim ülkeler nazarında, ABD’nin sert gücünün bir uzantısı olarak değerlendirilebilir. Öte yandan ABD Dışişleri Bakanı John Kerry’nin Bulgaristan, Polonya, Romanya, Ukrayna ve diğer eski Doğu Bloğu ülkelerinin enerji altyapılarının teknik destek sağlanarak, enerji piyasalarının ise bölgeye yönelik yatırımların cazip hale getirilerek desteklenmesine dair açıklamaları, enerji ilişkilerinin diğer tarafında yer alan ülkeler nazarında ABD’nin yumuşak gücünü arttırmaktadır. Bu durum, Nye’in yumuşak gücün “sert güçten daha fazla gönüllü yorumcuların ve alıcıların varlığına bağlı” olduğu iddiasıyla da uyum arz etmektedir.

Enerjinin bir yumuşak güç aracı olarak kullanılmasına verilen diğer bir örnek, ABD’nin enerji kaynaklarının değerlendirilmesinde sahip olduğu teknik altyapıdır. Bu örnekte ABD, enerji kaynaklarının daha verimli bir şekilde işlenmesine imkân veren teknik bilgisini, teknolojik altyapısı ve sermaye birikimini iktisadi gerekçelerden ziyade dış politika tercihleri doğrultusunda bazı ülkelerle paylaşırken, bazı ülkelere özellikle sakınmaktadır. ABD’nin Rusya’nın etki alanına girebilecek Doğu Avrupa ülkelerine doğal gaz, yine Rusya ve Çin Halk Cumhuriyeti ile etki mücadelesi içerisinde olduğu Pakistan ve Hindistan’a (Tatar & Şadan, 2015) ise nükleer enerji konularında sağlamış olduğu destek, ABD’nin bu ülkeler nazarındaki yumuşak gücünü arttırmaktadır.

Enerjiyi bir yumuşak güç aracı olarak dış politikada kullanabilmesi, temelde ABD’nin kendi enerji rezervlerine, enerji alanında gerçekleştirilen teknik ilerlemede sahip olduğu başat role ve bir yandan bu altyapı sonucu ortaya çıkarken bir yandan da bu yapının devamını sağlayan sermaye birikimine dayanmaktadır. Ancak ABD’nin sahip olduğu bu özgün konum, enerjinin yumuşak gücün bir dış politika aracı olarak kullanılmasının şartı değildir. Nitekim ABD’nin sahip olduğu bu üç unsurun hiçbirine sahip olmayan ülkeler de coğrafi ve siyasi konumlarını kullanmak suretiyle, bölgelerinde kurmuş oldukları enerji ilişkilerini araçsallaştırarak kendi yumuşak güç kapasitelerini arttırabilmektedir. Bu noktada, ABD’nin sahip olduğu enerji rezervlerine, teknik altyapıya ve sermaye birikimine sahip olmayan Türkiye gibi devletlerin dış politikasında geliştirmiş olduğu enerji stratejisi incelenmesi gereken diğer örnekleri oluşturmaktadır.

Türkiye’nin Enerji Stratejisi, ülkenin Soğuk Savaş Döneminde sıkça vurgu yapılan doğal ancak nispeten pasif köprü konumunu ABD, AB ve Rusya’nın etkin olduğu küresel ve bölgesel politikalar göz önünde bulundurarak enerji alanında gerçekleştirilecek işbirlikleriyle Türkiye’ye bölgesinde daha etkin bir rol verecek enerji merkezine dönüştürmeyi hedeflemiştir. Bu hedefleri gerçekleştirme yolunda başarıyla atılan ilk adım Merkezi Asya ve Güney Kafkasya ülkeleri ile sahip olunan kültürel paydanın ABD’den sağlanan iktisadi destekle birleştirilmesiyle atılabilmektedir. Bakü-Tiflis-Ceyhan ve Bakü-Tiflis-Erzurum boru hattı projelerinin tamamlanmasında vücut bulan bu başarı Türkiye ve bölge ülkelerini Hazar Havzası’nın enerji kaynaklarını Avrupa’ya ulaştırma yolunda daha kapsamlı işbirliklerinin gerçekleştirilebilmesi için motive ederken bölgenin egemen enerji merkezi Rusya’nın da harekete geçmesine neden olmuştur. Ancak Türkiye ve enerji merkezi olma yolunda enerji arz etmeyi planladığı ülkelerin Rus enerji kaynaklarına aşırı derecede bağımlı olması, Rusya ve Türkiye arasında enerji merkezi olma çerçevesinde açık bir çekişmenin ortaya çıkmasını engellemiştir. Öte yandan ikame edilemeyen bir enerji kaynağının sevk edilmesinde Türkiye’nin “Kuzey-Güney” ve “Doğu-Batı” güzergâhlarında sahip olduğu coğrafi konumdan Rusya’nın da yararlanabilecek olması, muhtemel bir çekişmeyi engelleyen bir diğer faktör olmuştur.

Türk dış politikası uluslararası dinamiklerin oldukça hızlı ve yaygın bir şekilde değiştiği Soğuk Savaş sonrası dönemde özellikle bölgesel politikalar seviyesinde yeniden değerlendirmelerde bulunarak mevcut değişime ayak uydurmaya çalışmıştır. Yakın dönem Türk dış politikasını kapsayan bu uyum sürecinde Türkiye'nin bölgesel etkinliğini artırma, diğer bir deyişle bölgesel bir güç olma yolunda başvurduğu dış politika stratejilerden biri de enerji alanında gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin gelişmeye devam eden iktisadi kapasitesi ve farklı alanlarda gerçekleştirilen hamlelerle genişletilmeye çalışılan siyasi etki alanı ölçüsünde hazırlanan bu stratejiler sonucunda atılan adımlar, genel olarak, Türkiye'nin küresel enerji denklemi içerisindeki etkinlik/edilgenlik seviyesi de hesaba katılarak gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Dış politikada enerjiyi ana konulardan biri haline getiren bu anlayış, somut olarak, Türk Dışişleri Bakanlığı tarafından Ocak 2011'de yayımlanan "Türkiye'nin Enerji Stratejisi Belgesi" ile kamuoyuna da sunulmuştur (T.C. Dışişleri Bakanlığı Enerji, Su ve Çevre İşleri Genel Müdür Yardımcılığı, 2011). Bu stratejide dikkat çeken husus, Türk dış politikasında enerjinin bölgesel güç olma yolunda bir araç olarak kullanılırken, bu kullanımın daha çok yumuşak güç unsurları ekseninde olduğunun vurgulanmasıdır. Nitekim Türkiye enerji boru hattı projelerinde yer alacak ülke sayısının artırma eğilimi göstererek, projelere yumuşak gücünü geliştirme noktasında attığı fonksiyonel anlamı pekiştirmektedir.

Soğuk Savaş Döneminde etkin bir güç olmadığı Orta Doğu, Güney Kafkasya ve Merkezi Asya bölgelerinde Türkiye'nin dış politika girişimleri, bu ülkelerle ilk etapta kurulacak olumlu iktisadi ve siyasi işbirliklerine yönelik gerçekleşmiştir. Uluslararası alanda dikkate değer miktarda bir hidrokarbon enerji kaynağına sahip olmayan Türkiye'nin bu tutumu, dış politikası içerisinde enerjiyi konumlandırmasına da yansımıştır. Nitekim Türkiye enerjiyi küresel politikalarda söz sahibi olma yolunda kullanabileceği bir sert güç aracından ziyade bölgesel düzeyde güç olma yolunda kullanabileceği bir yumuşak güç unsuru olarak ele almıştır. Bu bağlamda Türkiye'nin, hidrokarbon enerji kaynakları zengin Orta Doğu ve Hazar Havzası ülkelerinin enerji arzı ile enerji tüketimi düzenli olarak artan AB üyesi ülkelerinin talebini bir araya getirme doğrultusunda kendisini enerji terminali haline getirecek projeler ürettiği ya da bu türden uluslararası projeleri desteklediği; yine bu projelerin gerçekleştirilmesi için yumuşak güç unsurlarını kullandığı görülmektedir.

Sonuç

Bir ülkenin enerjiye ne oranda sahip olduğu, enerjiyi ne amaçla ve ne oranda kullanmak istediği, enerji politikasında yer alan ya da yer alması muhtemel diğer aktörlere ne gibi roller biçtiği, enerjinin ne tür bir ilişki türü olarak tanımlanabileceğini belirlemektedir. Enerji bir boyutuyla, devletler tarafından sadece yerel talebin karşılanması noktasında bir güvenlik meselesi olarak incelenebilmektedir. Öte yandan enerjinin bir başka boyutu, yerel enerji talebinin karşılanmasının ötesinde, çeşitli düzeylerdeki uluslararası ilişkiler aktörlerinin dış politika amaçları doğrultusunda kullanılarak, güç ekseninde de ele alınabilmesini mümkün kılmaktadır. Enerji aynı zamanda hem sert güç hem de yumuşak güç aracı olarak kullanılabilirliği gibi, yine bu aktörlerin kendi kapasiteleri ve tercihleri doğrultusunda, güç türlerinden sadece birinin aracı olarak da ele alınabilmektedir.

Çalışmada gerçekleştirilen kavramsal değerlendirme neticesinde "yumuşak güç" kavramının uluslararası ilişkiler literatüründe "istenilen sonuçlara ulaşmak için "etki" yaratabilecek bir "kapasite" unsuru" olarak ele alındığı görülmüştür. Bu teorik çerçeveden hareketle, enerji kaynaklarının da dış politika amaçlarına ulaşma noktasında "etki" yaratabilecek bir araç olarak kullanılabilirliği Amerikan ve Türk dış politikası örnekleri çerçevesinde ele alınmıştır. Ancak bu noktada enerji alanında sahip olunan farklı "kapasitelerin" farklı "etkiler" yaratabildiği anlaşılmıştır. Nitekim enerji kaynakları, bu kaynaklara veya bu kaynakların iletim

hatları üzerinde stratejik bir konuma sahip, dolayısıyla enerji kapasitesi yüksek olan aktörlerin öncelikle sert güç olmak üzere yumuşak güç kapasitelerini de geliştirebildikleri görülmüştür. Bununla birlikte kendi enerji kapasitesi düşük ancak enerji kaynaklarının iletiminde başarılı bir şekilde rol alan ülkelerin küresel enerji piyasasında yer alan diğer aktörler nazarındaki yumuşak gücünü de olumlu etkileyebilecek bir unsur olduğu görülmüştür.

KAYNAKÇA

- Ashley, R. K. (1984, Spring). The Poverty of Neorealism. *International Organization*, 38(2).
- Baylis, J. (2012). Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kuramı. M. Aydın, H. G. Brauch, M. Çelikpala, U. O. Spring, & N. Polat (Dü) içinde, *Uluslararası İlişkilerde Çatışmadan Güvenliğe* (s. 157-158). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Boehner, J. (2014, March 6). *Counter Putin by Liberating US Natural Gas*. Mart 29, 2016 tarihinde The Wall Street Journal:
<http://www.wsj.com/articles/SB10001424052702303824204579421024172546260> adresinden alındı
- Boulding, K. (1989). *Three Faces of Power*. Newbury Park: Sage Publications.
- BP. (2009, June 10). *BP Statistical Review of World Energy*. Mart 29, 2016 tarihinde BBC News:
http://news.bbc.co.uk/2/shared/bsp/hi/pdfs/10_06_09_bp_report.pdf adresinden alındı
- BP. (2015). *BP Statistical Review of World Energy June 2015: 64th Edition*. Mart 20, 2016 tarihinde
<https://www.bp.com/content/dam/bp/pdf/energy-economics/statistical-review-2015/bp-statistical-review-of-world-energy-2015-full-report.pdf> adresinden alındı
- Carr, E. H. (1946). *The Twenty Years' Crisis 1919-1939 An Introduction to the Study of International Relations* (2. ed.). Edinburgh: R. & R. Clark Limited.
- Carr, E. H. (1964). *The Twenty Years' Crisis, 1919-1939: An Introduction to the Study of International Relations*. New York: Harper&Row.
- Dahl, R. A. (1957). The Concept of Power. *Behavioral Science*, II.
- Deutsch, K. W. (1963). *The Nerves of Government: Models of Political Communication and Control*. New York: Collier MacMillan.
- Dunne, T., & Schmidt, B. C. (2001). Realism. In J. Baylis, & S. Smith (Eds.), *The Globalization of World Politics*. New York: Oxford University Press.
- Griffiths, M., Roach, S. C., & Salamon, M. S. (2011). Hans Morgenthau. *Uluslararası İlişkilerde Temel Düşünürler ve Teoriler* (CESRAN, Çev., 2. b.). içinde Ankara: Nobel Yayınları.

- Holsti, K. J. (1964, February). The Concept of Power in the Study of International Relations. *Background*, VII(4).
- Keohane, R. O. (1984). *After Hegemony Cooperation and Discord in the World Political Economy*. New Jersey: Princeton University Press.
- Keohane, R. O., & Nye, J. S. (1989). *Power and Interdependence* (2. ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Keohane, R. O., & Nye, J. S. (2012). *Power and Interdependence* (4. ed.). New York: Longman Pearson.
- Klare, M. T. (2015, March 3). *Hard Power, Soft Power, and Energy Power: The New Foreign Policy Tool*. Mart 6, 2018 tarihinde Foreign Affairs: <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2015-03-03/hard-power-soft-power-and-energy-power> adresinden alındı
- Mann, M. (1986). *The Sources of Social Power Volume I: A History of Power from the Beginning to AD 1760*. New York: Cambridge University Press.
- Mearsheimer, J. J. (2001). *The Tragedy of Great Power Politics*. New York: Norton.
- Morgenthau, H. J. (1962). *Politics in the Twentieth Century: The Decline of Democratic Politics* (Vol. III). Illinois: the University of Chicago Press.
- Morgenthau, H. J. (1970). *Uluslararası Politika* (Cilt I). (B. Oran, & Ü. Oskay, Çev.) Ankara: Türk Siyasi İlimler Derneği Yayınları.
- Nye Jr., J. S. (1990, Autumn). Soft Power. *Foreign Policy*(80).
- Nye Jr., J. S. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs.
- Nye, J. S. (1990). *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*. New York: Basic Books.
- Özdemir, H. (2008, Eylül). Uluslararası İlişkilerde Güç: Çok Boyutlu Bir Değerlendirme. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 63(3).
- T.C. Dışişleri Bakanlığı Enerji, Su ve Çevre İşleri Genel Müdür Yardımcılığı. (2011, Ocak). *Türkiye'nin Enerji Stratejisi*. Nisan 20, 2011 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Web Sitesi: http://www.mfa.gov.tr/turkiye_nin-enerji-stratejisi.tr.mfa adresinden alındı
- Tatar, V., & Şadan, G. (2015). Artan Petrol İhtiyacının Çin Dış Politikasına Etkisi. H. Çomak, C. Sancaktar, & Z. Yıldırım (Dü) içinde, *Enerji Diplomasisi* (s. 303-317). İstanbul: Beta.
- Waltz, K. (1979). *Theory of International Politics*. Reading: Addison-Wesley.

INSTRUMENTALISATION OF ENERGY SOURCES AS SOFT POWER ELEMENTS
YUMUŞAK GÜÇ UNSURU OLARAK ENERJİ KAYNAKLARININ ARAÇSALLAŞTIRILMASI
Nuri Gökhan Toprak (Kırklareli University)

Waltz, K. (1990, Spring/Summer). Realist Thought and Neorealist Theory. *Journal of International Affairs*, 44(1).

CURRENT DEBATES IN INTERNATIONAL RELATIONS & LAW

We live in an era of constant change, in where the interactions and transactions of multiplying number of actors take place in diversifying forms with a superhuman tempo and thus makes it difficult to navigate in the stormy agenda of international relations and law. Increasing interdependence and interconnectedness promote not only new channels of opportunities but also breed the grounds for escalating challenges and threats. Despite the fact that increasing vulnerabilities and complexities necessitate comprehensive and collaborative policies by the actors, forces of uncertainty heavily dominate strategic thinking. Transformations take place in this environment of uncertainty and thus raises infinite number of questions in the minds of researchers regarding the future of global society. In this study, scholars analyze key topics of international relations and law with the aim of offering useful insights on the nature and the possible long term consequences of the issues. It combines contributions on concepts and several controversial issues with a comprehensive approach to understand emerging dynamics in international relations and law.

CURRENT DEBATES IN INTERNATIONAL RELATIONS & LAW

We live in an era of constant change, in where the interactions and transactions of multiplying number of actors take place in diversifying forms with a superhuman tempo and thus makes it difficult to navigate in the stormy agenda of international relations and law. Increasing interdependence and interconnectedness promote not only new channels of opportunities but also breed the grounds for escalating challenges and threats. Despite the fact that increasing vulnerabilities and complexities necessitate comprehensive and collaborative policies by the actors, forces of uncertainty heavily dominate strategic thinking. Transformations take place in this environment of uncertainty and thus raises infinite number of questions in the minds of researchers regarding the future of global society. In this study, scholars analyze key topics of international relations and law with the aim of offering useful insights on the nature and the possible long term consequences of the issues. It combines contributions on concepts and several controversial issues with a comprehensive approach to understand emerging dynamics in international relations and law.

IJOPEC
PUBLICATION
London ijopec.co.uk Istanbul

IJOPEC
PUBLICATION
London ijopec.co.uk Istanbul

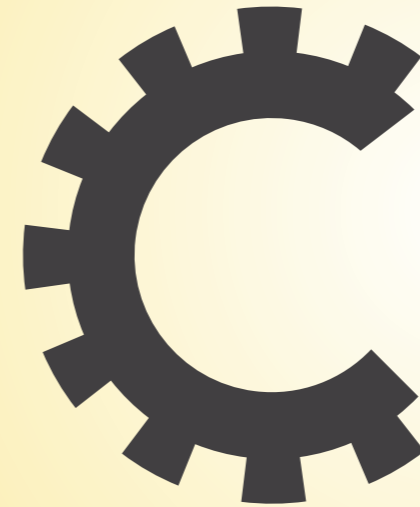
VOL
24

INTERNATIONAL
RELATIONS & LAW

CURRENT
DEBATES IN

Övgü Kalkan Küçüksolak
Abdullah Muhsin Yıldız

CURRENT DEBATES IN INTERNATIONAL RELATIONS & LAW

Övgü Kalkan Küçüksolak
Abdullah Muhsin Yıldız

VOL 24

IJOPEC
PUBLICATION
London ijopec.co.uk Istanbul